ВІДГУК

ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертаційну роботу Горстки Оксани Віталіївни «Розвиток публічно-приватного партнерства в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Актуальність теми дослідження обумовлена тією обставиною, що незважаючи на досить велику загальну кількість праць з проблем публічно-приватного партнерства, в умовах посилення глобалізації, вирішення потребують наукові проблеми дослідження підходу до реалізації публічно-приватного партнерства в державі, розвинути парадигму реалізації публічно-приватного партнерства, механізму розвитку кластерної моделі публічно-приватного партнерства.

Потреба в теоретичному, методологічному та практичному вирішенні окреслених проблем підтверджує актуальність дисертаційної роботи, її важливість, наукову новизну, зумовлює мету, завдання, предмет і об’єкт дослідження, апробацію і практичне впровадження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Тема дисертації пов’язана з науковою темою кафедри управління та адміністрування «Формування ефективних моделей управління в умовах трансформації соціально-економічних систем» (номер держреєстрації 0119U001568), та «Розробка наукових основ державного управління у сфері безпеки ринку соціально-економічних послуг України з точки зору цивільного захисту» (державний реєстраційний номер 0112U002587) в рамках яких автором розроблено рекомендації щодо вдосконалення механізмів публічно-приватного партнерства в Україні.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Теоретичною основою дослідження стали фундаментальні положення теорії публічного управління, дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців та практиків щодо проблем удосконалення публічного управління розвитком публічно-приватного партнерства в Україні, сучасні напрацювання вчених у галузі права, філософії, історії, політології, філології, соціології та ін.

Сформульовані автором наукові положення, висновки та рекомендації, що містяться у дисертації, логічні та послідовні. Сама дисертаційна робота є чітко структурованою, з логічним викладенням матеріалу та обґрунтованістю висновків. У роботі досягнуто поставлену мету, яка полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення публічного управління розвитком публічно-приватного партнерства в Україні.

Для реалізації мети й завдань дослідження використовувалася сучасна наукова методологія, заснована на принципах: сходження від абстрактного до конкретного, єдності початку дослідження й початку розвитку об’єкта, збігу логічного й історичного, збіжності законів розвитку об’єкта й законів його пізнання тощо. В основу методології дослідження було покладено системний підхід, методологічна специфіка якого визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності об’єкта і механізмів, що її забезпечують, на виділення різноманітних типів зв’язків складного об’єкта і зведення їх у єдину теоретичну картину. У роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема: аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, порівняння, класифікація – для дослідження сутності, ознак, принципів, форм та моделей ППП, виявлення його переваг та ризиків; системний підхід – для обґрунтування концептуальних засад організації взаємодії партнерів в рамках ППП; статистичний аналіз – для оцінки сучасного стану та динаміки розвитку ППП в Україні; метод прогнозування - для визначення перспектив та потенційних напрямів розвитку ППП; компаративний аналіз – для виявлення спільних рис та відмінностей

у практиках ППП різних країн; структурно-функціональний аналіз - для дослідження організаційної структури управління розвитком ППП та функцій його суб'єктів; метод моделювання – для розробки та візуалізації механізмів управління розвитком ППП на національному та місцевому рівнях.

Дисертаційне дослідження спирається на аналіз зарубіжних і вітчизняних наукових джерел, у тому числі інтернет-ресурсів.

Достовірність результатів дисертаційної роботи базується на використанні сучасних прийомів і методів у проведенні наукового дослідження. До найбільш важливих результатів, що характеризують наукову новизну дослідження, належать такі:

Вперше розроблено концептуальну модель організації ефективної взаємодії публічних, приватних та громадських організацій в рамках ППП на основі методології проєктного менеджменту, яка, на відміну від існуючих підходів, передбачає чіткий розподіл ролей та відповідальності партнерів на всіх етапах проєктного циклу, використання інструментів залучення громадськості до ініціювання, планування та моніторингу проєктів, а також орієнтацію на досягнення вимірюваних суспільно значущих результатів, узгоджених всіма партнерами.

В роботі удосконалено - методичні підходи до вибору оптимальної форми та моделі ППП для реалізації суспільно значущих проєктів шляхом розробки багатокритеріальної матриці оцінювання їх відповідності цілям проєкту, галузевій специфіці, інвестиційному потенціалу та характеру розподілу ризиків, що, на відміну від поширених одномірних підходів, дозволяє комплексно врахувати техніко-економічні, правові, фінансові та соціальні аспекти проєкту, та механізми управління ризиками ППП шляхом розробки процедур їх ідентифікації, якісного та кількісного оцінювання, оптимального розподілу між публічним і приватним партнерами відповідно до їхньої здатності впливати на відповідні ризики, розробки стратегій та заходів їх мінімізації, а також моніторингу та контролю ризиків протягом усього життєвого циклу проєкту ППП.

В ході дослідження набуло подальшого розвитку: організаційно-економічні засади створення та функціонування центрів ППП на місцевому рівні як

спеціалізованих інституцій з ініціювання, організації та супроводу проєктів ППП, що, на відміну від існуючої практики, передбачають паритетне представництво публічних, приватних та громадських партнерів в органах управління, прозоре бюджетування та підзвітність, надання комплексних послуг з консультаційно-методичної та інформаційної підтримки;

- систематизація принципів ППП (рівноправності, узгодження інтересів, справедливого розподілу ризиків і вигод, прозорості та підзвітності, суспільної значущості, гарантій прав партнерів тощо), які формують ціннісну основу партнерських відносин держави і бізнесу та критерії оцінювання успішності проєктів ППП;

- обґрунтування ключових переваг ППП (можливості залучення приватних інвестицій, управлінського досвіду та інноваційних технологій, підвищення ефективності управління державними активами, розподілу ризиків, покращення якості публічних послуг, розвитку інфраструктури тощо) та ризиків (недооцінки вартості та складності проєктів, опортунізму приватного партнера, втрати державою контролю над суспільно важливими активами та послугами, зниження конкуренції, недостатнього врахування суспільних інтересів тощо), а також напрямів їх збалансування та мінімізації.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях

Основні результати дисертаційного дослідження оприлюднені на міжнародних наукових конгресах та науково-практичних конференціях в різних містах України, а також за кордоном.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 7 публікаціях, зокрема це: 4 статті, із них 1 – у міжнародному спеціалізованому виданні за напрямком, а також 3 тези доповідей у збірниках матеріалів наукових форумів. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3, 15 др.арк. У наукових працях в повній мірі відзеркалено всі розділи рецензованої дисертації.

Оцінка оформлення дисертації.

Дисертаційна робота подана за традиційною схемою, викладена українською мовою на 191 сторінках друкованого тексту. Вона складається вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Список використаних джерел налічує 216 найменувань, що дозволило автору запропонувати ряд наукових положень, висновків і рекомендацій, отриманих на основі вивчення цієї значної кількості наукової літератури з даної проблематики.

Зауважень, щодо оформлення дисертаційної роботи немає. В цілому робота написана літературною українською мовою, легко читається і сприймається.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні положення дисертаційної роботи доведено до рівня конкретних механізмів, заходів та пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правової бази публічно-приватного партнерства, розвитку інституційної інфраструктури, запровадження методології управління проєктним циклом публічно-приватного партнерства та інструментів міжсекторної взаємодії, створення платформ публічно-приватного діалогу. Запропоновані рекомендації можуть бути використані органами державної влади та місцевого самоврядування при розробці та реалізації політики розвитку ППП в Україні, а також інституціями громадянського суспільства та бізнес-асоціаціями при ініціюванні та впровадженні проєктів ППП. Результати дисертаційного дослідження упроваджені в діяльність Харківського обласного центру зайнятості (довідка про впровадження № 7-799/24/1 від 13.03/2024) та Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної військової адміністрації (довідка про впровадження від № 11-290/01/01 від 19.07.2024 р)**.**

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

В процесі рецензування дисертаційної роботи Горстки Оксани Віталіївни «Розвиток публічно-приватного партнерства в Україні» виникли такі зауваження та

побажання:

1. Більш детального розгляду та аналізу потребують існуючі вітчизняні моделі публічного управління розвитком публічно-приватного партнерства в Україні, авторка розглядає їх лише теоретично, без аналізу практичних наробок .

2. Дисертантці також було б доцільним у третьому розділі дисертаційного дослідження (стор.123-165) більш детально зупинитися на обґрунтувати підходів до вибору оптимальної форми та моделі публічно-приватного партнерства, та визначити їхню практичну складову;

3. Визначаючи загалом високий рівень представленої роботи, та надаючи їй позитивну оцінку, хотілось би зазначити, що бракує статистичного матеріалу за представленою темою.

4. Потребує уточнення авторська позиція щодо підходів й методів розробки механізмів управління ризиками публічно-приватного партнерства в сучасних умовах, у чому вони полягають.

5. При характиристиці становлення напрямів публічного управління розвитком публічно-приватного партнерства в Україні необхідно було застосувати ретроспективний аналіз, розбивши на періоди.

В той же час слід відзначити, що вказані зауваження ні в якій мірі не знижують загальної наукової і практичної цінності роботи і не впливають на достатньо позитивну оцінку дисертації Горстки Оксани Віталіївни.

Загальний висновок

Загальний висновок по дисертаційній роботі. Дисертаційна робота Горстки Оксани Віталіївни «Розвиток публічно-приватного партнерства в Україні» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно авторкою на актуальну тему. Робота містить теоретичні розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення публічного управління розвитком публічно-приватного партнерства в Україні.

Робота повністю відповідає вимогам, що ставляться до дисертації на

здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», а саме: вона виконана на актуальну тему, сформульовані в ній наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими, достовірними, містять наукову новизну та мають практичну значущість.

Виходячи з вищевикладеного вважаю, що дисертаційна робота Горстки Оксани Віталіївни «Розвиток публічно-приватного партнерства в Україні» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01. 2022 року № 44, а її авторка, Горстка Оксана Віталіївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

завідувач кафедри соціології і публічного управління
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
доктор наук з державного управління, професор Володимир МОРОЗ

Підпис
ЗАСВІДЧУЮ
ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
"ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"
"___" _____ 20____ р.